

OCENA

pracy na stopień doktora nauk o zdrowiu
mgr Beaty Kosińskiej

pt: Analiza porównawcza realizacji świadczeń opiekuńczo-terapeutycznych
przez personel domów pomocy społecznej powiatu bialskiego

Promotor pracy: Prof. dr hab. n. med. Jan Kazimierz Karczewski

Domy pomocy społecznej stanowią istotny element pomocy społecznej dla osób, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w miejscu zamieszkania. Osoby chore przewlekłe wymagają całościowej, całodziennej opieki. Domy pomocy społecznej zaspokajają cały szereg świadczeń opiekuńczo-terapeutycznych dla osób tam przebywających. Na przestrzeni wielu lat domy pomocy społecznej przeszły wiele zmian by podnieść jakość świadczonych usług w zakresie opieki. W domu pomocy społecznej obecny jest Zespół Terapeutyczno-Opiekuńczy złożony ze specjalistów przygotowanych do prowadzenia zarówno terapii jak i opieki nad osobą niepełnosprawną. Zespół taki zaspokaja wszystkie niezbędne potrzeby dotyczące osób tam przebywających i to zarówno potrzeby bytowe, opiekuńcze jak i wspomaga osoby niepełnosprawne intelektualnie. Praca w domu opieki społecznej jest trudna, obciążająca fizycznie a także psychicznie.

W literaturze polskiej istnieje niewiele aktualnych doniesień dotyczących badań oceniających poziom świadczeń opiekuńczo-terapeutycznych w domach pomocy społecznej. Dlatego też wybór tematu pracy przez Doktorantkę uważam za bardzo słuszny.

Przedstawiona do oceny praca doktorska posiada układ typowy dla tego rodzaju opracowań z następującymi po sobie rozdziałami: wstęp, cel, materiał i metody, wyniki, dyskusja, wnioski, streszczenia po polsku i angielsku, piśmiennictwo oraz załączniki.

Praca liczy 165 stron i zawiera 78 rycin które, przedstawiają wyniki badań i ułatwiają zrozumienie tekstu. Doktorantka powołuje się na dane zaczerpnięte z liczącego 111 pozycji piśmiennictwa polskiego i anglojęzycznego, umiejętnie korzystając z prac oryginalnych, pozycji podręcznikowych jak i stron internetowych.

We wstępie, rozdziale prezentującym przegląd piśmiennictwa, obejmujący łącznie 35 stron, Doktorantka analizuje różne rodzaje domów społecznych. Dzieli je na domy dla osób w podeszłym wieku, domy dla osób somatycznie chorych, domy dla osób przewlekle psychicznie chorych, domy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i domy dla osób niesprawnych fizycznie. Następnie Doktorantka kolejno omawia zasady funkcjonowania domów pomocy społecznej. W domach pomocy społecznej świadczone są usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające, i edukacyjne. Całodobowa opieka polega przede wszystkim na udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych tj. pomoc w ubieraniu, jedzeniu czy myciu.

W rozdziale tym Doktorantka zaprezentowała również, proces standaryzacji opieki w domach pomocy społecznej w Polsce. Przepisy wykonawcze, zawierające katalog wymagań, jakim w zakresie świadczonych usług muszą sprostać domy pomocy społecznej zostały zamieszczone w paragrafie 1-6 Rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z 19 października 2005 roku. Doktorantka omawia także, strukturę i zadania personelu domów pomocy społecznej i pracę zespołu terapeutyczno-opiekuńczego.

Celem pracy była ocena i analiza porównawcza jakości udzielanych świadczeń w poszczególnych domach pomocy społecznej na terenie powiatu bialskiego. Cele szczegółowe to: ukazanie roli personelu opiekuńczo-terapeutycznego w domu pomocy społecznej, analiza realizacji usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających w badanych placówkach i porównanie organizacji opieki nad osobami niepełnosprawnymi.

Badania przeprowadzono w grupie 136 osób (123 kobiet, 13 mężczyzn) w czterech placówkach położonych na terenie powiatu bialskiego a były to: Domy Pomocy Społecznej w Kozuli, Konstantynowie i Kostomłotach a także w Domu Pogodnej Starości w Kodniu.

Metodą badawczą zastosowaną przez Doktorantkę w jej pracy był sondaż diagnostyczny. Jako narzędzie badawcze Doktorantka wykorzystowała autorski kwestionariusz ankiety, który zawierał 21 pytań zarówno zamkniętych jak i otwartych. Wykorzystano również, ogólnie stosowane w badaniach psychologicznych kwestionariusze z zakresu psychologii zdrowia tj. Listę Wartości Osobistych (LWO) Juczyńskiego, Skalę Uogólnionej Własnej Skuteczności (GSES) w polskiej wersji Schwarzera,Jerusalema i Juczyńskiego, Skalę Satysfakcji z Życia (SWLS) Dienera, Skalę Odczuwanego Stresu (PSS-10) w adaptacji Juczyńskiego i Ogińskiej-Bulik oraz Kwestionariusz Wypalenia Zawodowego Link (Santinello).

Udział personelu w badaniach był dobrowolny i anonimowy.

Wyniki badań Doktorantka poddała analizie statystycznej co jest widoczne w rozdziale Wyniki Badań jednak w rozdziale Materiał i Metody nie podano jaki program statystyczny zastosowano do obliczeń.

Wszystkie wyniki doktorantka zaprezentowała w formie 78 rycin i jednej tabeli.

Uzyskane wyniki badań pozwoliły stwierdzić, że mieszkańcy domów pomocy społecznej mają zapewnioną opiekę w stopniu zadawalającym.

Personel zatrudniony w badanych placówkach na stanowiskach opiekunów posiada wykształcenie medyczne i jest dobrze przygotowany do pełnienia swojej roli jednak wykonuje prace poniżej swoich kwalifikacji. Stwierdzono także, obecność osób na stanowiskach opiekunów, nieprzygotowanych merytorycznie ani praktycznie do pełnienia tych funkcji. Dlatego też, konieczna jest weryfikacja wiedzy i umiejętności zawodowych personelu zatrudnionego w tych placówkach. Należy także, motywować pracowników (opiekunów, terapeutów) tych placówek do szkoleń w zakresie specyfiki problemów z jakimi spotykają się w codziennej swojej pracy.

Przeprowadzone przez Doktorantkę badania pokazują także, istnienie problemu wypalenia zawodowego personelu, objawiający się słabą komunikacją i złą współpracą w zespołach terapeutyczno-opiekuńczych. Problemy te narastają wraz z wielkością w tych placówek.

Rezultaty badań zostały omówione i skonfrontowane z wynikami badań innych autorów w liczącej 10 stron Dyskusji. W rozdziale tym Doktorantka przedstawił interpretację wyników badań własnych i porównała je z wynikami badań innych autorów.

Wnioski w liczbie 7 sformułowane zostały w sposób zwięzły, obejmują całość zagadnień zawartych w pracy, mają jednoznacznie potwierdzenie w wynikach, oraz w sposób wyczerpujący odnoszą się do postawionych celów pracy.

Podsumowanie:

Pojawiające się w treści pracy niezręczności językowe i stwierdzone drobne błędy literowe i interpunkcyjne w żadnym stopniu nie umniejszają wartości pracy i nie mają wpływu na pozytywna jej ocenę, zaś otrzymane wyniki badań mają dużą wartość poznawczą i praktyczną.

Rozprawa doktorska mgr Beaty Kosińskiej pt: Analiza porównawcza realizacji świadczeń opiekuńczo-terapeutycznych przez personel domów pomocy społecznej powiatu bialskiego, odpowiada warunkom określonym w ustawie o tytule i stopniach naukowych i dlatego przedkładam Wysokiej Radzie Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku wniosek o dopuszczenie mgr Beaty Kosińskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

KIEROWNIK
Katedry i Zakładu Higieny
Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

prof. dr hab. n. med. Andrzej Borzęcki

Lublin, dnia 11.05.2016.